

Od roku 1991 Pařížská advokátní komora (*Ordre des Avocats de Paris*) organizuje vzdělávací program, který sjednocuje mladé frankofonní advokáty z celého světa toužící poznat francouzské právo v praxi. Díky České advokátní komoře jsem dostala možnost účastnit se 28. ročníku během měsíců října a listopadu 2019 a odnést si z Paříže nezapomenutelné profesní a osobní zážitky.

Již první seznámení s kolegy přineslo příslib rozmanité kulturní zkušenosti. V letošním ročníku do Paříže přicestovalo 30 advokátů nejen z Evropy, ale i ze střední Afriky a pro našince i z tak exotických zemí jako je například Japonsko, Haiti, Madagaskar, Arménie či Libanon.

Stáž byla rozdělena na teoretickou a praktickou část – v říjnu probíhaly přednášky na téma charakteristických aspektů francouzského hmotného a procesního práva (včetně návštěv významných soudních institucí) a v listopadu byl každý účastník programu rozřazen do jedné z mnoha pařížských advokátních kanceláří.

Z první části mi nejvíc v paměti utkvěla komentovaná prohlídka starého justičního paláce na Île de la Cité v srdci Paříže. Na tomto místě se kdysi rozkládalo nejstarší sídlo francouzských králů a dnes je centrem francouzského justičního systému (sídlí zde mimo jiné Kasační soud). Součástí komplexu je bývalá věznice, kde čekala na popravu Marie Antoinetta. Zajímavostí bylo poznání fungování Obchodního tribunálu příslušného rozhodovat ve sporech mezi podnikateli, jenž nesestává z vystudovaných právníků, ale z bývalých významných obchodníků či manažerů, kteří funkci na tomto tribunálu vykonávají zdarma. Při jednotlivých exkurzích do historie právního stavu v Paříži přímo v terénu, ale rovněž i v přednáškových místnostech, se všem naskytla jedinečná možnost výměny vzájemných zkušeností se zahraničními kolegy.

Na druhou část stáže si mě pro spolupráci vybrala členka představenstva komory, což mi umožnilo blíže poznat interní stavovský život pařížských advokátů. Účastnila jsem se jednání představenstva v prostorách starého justičního paláce (advokáti zde mají k dispozici nejen nádherné a velké prostory, ale i vlastní advokátní knihovnu). Každý pracovní den je v prostorách nového justičního paláce advokátům k dispozici v rámci tzv. „*permanence de déontologie*“ člen představenstva, aby odpovídal na otázky týkající se stavovských předpisů. Člen představenstva vykonávající tuto službu rovněž řeší konflikty vzniklé během soudních jednání mezi advokáty navzájem nebo mezi advokáty a soudci (advokát totiž nemůže dostat pořádkovou pokutu).

V advokátní kanceláři mě mí francouzští kolegové zapojovali do práce na již běžících kauzách – bylo mně umožněno zkusit si sepsat vybrané smluvní typy podle francouzského práva i procesní podání na tamější soudy. Jelikož se i ve své advokátní praxi zaměřuji na rodinné právo, jako přínos pro své budoucí praktikování práva vnímám zkušenost se sepisem dohody o nesporném mimosoudním rozvodu, která se následně registruje u notáře. Stěžejní roli v celém procesu hrají advokáti. Podkladem pro tento rozvod je tzv. „*acte contresigné par avocat*“. Jedná se o právní dokument, jehož právní síla je stvrzena podpisem advokátů. Advokáti obou stran vyjednávají, sepíší a stvrdí společně se stranami svým podpisem dohodu, ve které musí být vyřešeny poměry nezletilých dětí, majetek a další statusové otázky. Notář má pak pouze dvě víceméně „administrativní“ funkce: zkontrolovat dohodu po formální stránce a zaregistrovat ji v notářském rejstříku. Zaregistrováním dohody nabývá rozvod právních účinků. Pokud je dohoda sjednaná rychle, celý rozvod může trvat pouze 3-4 týdny. Zatím nedořešený problém představuje uznatelnost a vykonatelnost takového rozvodu v zahraničí v případě mezinárodního prvku. Mimosoudní rozvod za asistence notáře je již nějakou dobu propírán i v českých právních kuloárech jako možný předmět novelizace soukromého práva. Z mého - nyní již nejen teoretického - pohledu hlasuji jednoznačně pro.

Součástí praktické části stáže byly i účasti na vybraných soudních jednáních – samozřejmě jen v roli přihlížejících. Při soudním jednání se plně projevuje zásada veřejnosti, dveře zůstávají často celou dobu

otevřené. Lidé vstupují, jak se jim chce a kdy se jim chce, soudce to neřeší a nevnímá jako narušování jednání. Soudce nečte písemná podání stran průběžně, ale vždy jen to poslední před vydáním rozhodnutí. Není výjimkou, pakliže poslední podání ve věci čítá i 50 stran a více. V rodinných věcech soudní jednání neprobíhá v jednacím síni, ale v kanceláři soudce a vyznačuje se vysokou mírou bezformálnosti. Advokáti kladou extrémní důraz na slovní projev, tzv. „plaidier“ (všechna písemná podání se přednášejí ústně – i z toho důvodu, jak uvedeno výše, že soudce podání v průběhu řízení postupně nečte). V plaidoirie se organizuje nespočet místních či mezinárodních soutěží. Stavovský oděv je pro francouzské advokáty jako jejich „druhá kůže“. Taláry se nosí vždy a všude, na všechny akce. Taláry soudců a advokátů jsou téměř stejné, talár nosí dokonce i zapisovatelé.

Dvouměsíční stáž byla ukončena tradiční francouzskou advokátní akcí „Zahájení soudního roku“ ve starém justičním paláci. Přicestovalo mnoho mezinárodních delegací a Česká advokátní komora v tento den stvrdila dlouholeté kulturní a přátelské vztahy s Pařížskou advokátní komorou podpisem memoranda o spolupráci.

Během celého pobytu se na denním pořádku odehrávala odborná i přátelská setkání i diskuze, a to vše za současné ochutnávky Paříže všemi smysly. Loučení proběhlo s těžkým srdcem a příslibem brzkého shledání - nejen v Paříži.

Závěrem bych ráda poděkovala České advokátní komoře a Pařížské advokátní komoře za organizaci tohoto skvělého projektu, mému manželovi a mým kolegům, kteří mě podpořili a toto nelehké období dvouměsíčního výpadku z domova i z práce vydrželi. Stáž v Paříži pro mě znamenala neocenitelné osobnostní obohacení. Tuto či podobnou zkušenost doporučuji všem, kterým to osobní a pracovní povinnosti dovolí.

Mgr. Silvia Hříbková
Advokátka a zapsaná mediátorka